

Голові спеціалізованої вченої ради Д 26.891.02
в Інституті підготовки кадрів
державної служби зайнятості України
доктору наук державного управління, професору
Войтович Радмилі Василівні

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата наук з державного управління Канавець Марини Володимирівни на дисертаційну роботу Козака Івана Павловича на тему “Реалізація публічного управління в умовах інституційних змін”, поданої до захисту до спеціалізованої вченої ради Д 26.891.02 на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління

Актуальність теми дисертації, зв’язок із науковими програмами, темами. Методологічна конструкція розвитку сучасних систем публічного управління в умовах інституційних змін зумовлює доцільність розроблення багаторівневих підходів щодо виявлення сталості зв’язків та закономірностей налагодження зворотної взаємодії між інститутами зміцнення сервісного потенціалу держави, артикуляції нового структурно-функціонального призначення суспільства. Формування нового інституціонального дизайну сфери публічного управління України увиразнює необхідність розроблення нормативів, правил та процедур, які б забезпечили ефективність взаємодії інститутів публічної влади та інститутів громадянського суспільства. Новітній контекстний ряд “винайдення” опції ефективності публічного управління артикулює необхідність запровадження перманентної зміни інститутів, які забезпечують реалізацію його сервісного потенціалу. Це відповідним чином надає технологічній структурності процесам публічного управління, зважаючи на це практика їх реалізації перебуває в імперативній

залежності від інституціональної конструкції та деконструкції нормативів, які визначають відповідні приписи діяльності сервісних інститутів. В умовах інституціональних змін відбувається формування нового простору публічного управління в межах якого формується множинність рівнів регулювання, стимулювання та збалансування управлінських дій, кореляція стратегій оперативного втручання у практику забезпечення його ефективності. Нормативи та правила, які регламентують сферу публічного управління, потребують відповідної матриці легітимності за умови гарантування нової якості функціонування інститутів суспільства та держави. Це безпосередньо вимагає від вітчизняної системи публічного управління ініціювання інституціональних змін, які б створювали умови для запровадження механізмів формування державних стратегій сталого розвитку, погоджених з інтересами громадянського суспільства. З огляду на ці інституціональні зміни у сфері публічного управління, закладаючи новітні нормативи для результативності його функціонування, створюють платформу для виникнення нових форм організації суспільства у формі побудови держави розвитку та персоніфікованої держави в Україні. Деконструкція інституціональних та інституційних традицій у сфері публічного управління є методологічною ознакою утвердження демократичної практики самоорганізаційної взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства. Інституційні зміни, стимулюючи активну участь інститутів громадянського суспільства у процесах реалізації публічного управління, закладають новий стандарт для реалізації суспільно легітимованої результативної публічної політики.

У зв'язку з цим, тема дисертаційної роботи І.П.Козака є актуальною і своєчасною, відповідає вимогам сьогодення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність. Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, відповідають вимогам до такого виду досліджень. Високий рівень

обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність забезпечені: професійним вирішенням автором низки наукових завдань, що сприяло реалізації поставленої мети дослідження, та адекватністю структурно-логічної схеми дослідження визначеній меті: кожен наступний розділ чи підрозділ органічно пов'язаний з попереднім і доповнює його; використанням широкої джерельної бази за темою дисертації і достатнім масивом аналітичних даних; відповідності предметної спрямованості дисертаційної роботи паспорту наукової спеціальності 25.00.01 “Теорія та історія державного управління”: великою кількістю напрямів в апробації отриманих результатів на науково-практичних конференціях, у тому числі й міжнародних.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів. Ознайомлення зі змістом дисертації, основними публікаціями та авторефератом дозволяє визнати, що мету дослідження виконано. Це знайшло відображення в основних положеннях роботи, які сформульовані автором особисто і характеризуються певною науковою новизною.

У першому розділі “Теоретико-методологічні засади дослідження публічного управління в умовах інституційних змін” розкрито зміст публічного управління, ідентифіковано сутність інституційних змін, досліджено особливості реалізації публічного управління в умовах інституційних змін.

Зокрема, охарактеризовано методологію переходу від державного управління до публічного управління в межах різних політико-адміністративних систем, на підставі чого показано відсутність концептуально-системного осмислення його структурно-функціонального призначення в сучасних умовах суспільного розвитку, що полягає у збереженні статичності взаємодії суспільства та держави та передбачає утвердження єдиних цільових стандартів розподілу владних повноважень, спрямованих на координацію публічного простору.

Встановлено відмінність між публічним управлінням та публічним менеджментом, де акцентується увага на детермінованій діяльності суб'єктів публічної діяльності, між державним та соціальним управлінням. Досліджено інституційні зміни у сфері публічного управління як об'єкт наукового аналізу, що дозволило систематизувати гностичні підходи до ідентифікації державних інститутів, покликаних встановити баланс та відмінність між політичними та адміністративними інтересами, що призводить до виникнення нових інституційних структур та функцій діяльності органів публічної влади. Виявлено інституційну деконструкцію системи публічного управління як фактор здійснення інституційних змін, які дозволяють органам публічної влади конвертувати нові цілі та ситуативні перемінні в результати управління змінами. Доведено виникнення “нового інституціоналізму” та його вплив на сферу публічного управління, що призвело до розширення сфери представницьких інтересів та створило передумови для розширення участі громадян у державному управлінні

Заслуговує на увагу методологічна ідентифікація особливостей реалізації публічного управління в умовах інституційних змін, що дозволило розкрити його внутрішньоструктурний зміст та специфіку деконструкції традиційних інституційних структур, на підставі чого встановлено результативність її операційно-адміністративної складової, що й привело до виникнення концепції “нового публічного менеджменту”, який викрив суперечливість результативності традиційної бюрократичної практики, що увиразнило особливу доцільність посилення сервісного потенціалу держави.

У другому розділі “Структурно-функціональний аналіз реалізації інституційних змін у сфері публічного управління” розкрито роль держави як суб'єкта реалізації таких змін, інституційні зміни та інституційне управління як структурні елементи функціональної деконструкції публічного управління, реформування у сфері публічного управління як функціональну умову реалізації його інституційних змін та інституційну модернізацію у сфері публічного управління як засіб забезпечення його інституційних змін,

що конкретизовано у відповідних положеннях, які розкривають зміст авторського підходу.

У розділі окреслено державу як суб'єкт реалізації інституційних змін у сфері публічного управління, яка забезпечує зміну суспільно-політичних відносин між суб'єктами публічного управління. Наведено основні компоненти ресурсного потенціалу держави щодо забезпечення зміни функціонування її інституцій, серед яких: ефективність систем державного й муніципального управління; запровадження дієвих механізмів “зворотного зв'язку” між суспільством та державою; включення інтересів усіх суспільних груп у політичний процес. Ідентифіковано суб'єктний статус функціонування держави щодо реалізації інституційних змін у сфері публічного управління як організації зі створення “фундаментальних колективних благ”, яка перебуває у тотальній залежності від інтересів громадянського суспільства.

У третьому розділі “Інструментарій забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін” розроблено інструментарій забезпечення ефективності публічного управління України в умовах інституційних змін, відповідно до чого охарактеризовано основні засоби та процедури його реалізації, враховуючи інституційні виклики даного періоду.

Заслуговують на увагу висновки про те, що інструментарій персоніфікації у відносинах між суспільством та державою створює ситуацію функціональної конвертації спільних зобов'язань між ними щодо забезпечення ефективності функціонування сфери публічного управління в умовах інституційних змін.

Підсумовуючи сказане, слід відзначити, що кандидатська дисертація Козака Івана Павловича на тему “Реалізація публічного управління в умовах інституційних змін” є самостійним і структурно завершеним дослідженням, що характеризується єдністю змісту й, безперечно, має постульовану саме автором науково-теоретичну та практичну цінність.

Теоретична значущість роботи полягає у теоретико-методологічному обґрунтуванні засад реалізації публічного управління в умовах інституційних змін.

Практична значущість одержаних результатів полягає у використанні науково-методологічних узагальнень та практичних рекомендацій автора у практичній діяльності органів виконавчої влади, а також у навчальному процесі.

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях, оцінка ідентичності змісту автореферату і основних положень дисертації. Наукові результати дисертаційного дослідження опубліковано в 11 наукових працях, у тому числі: 5 статей, опублікованих у фахових виданнях з державного управління, 1 публікація в іноземному фаховому виданні та 5 тез у матеріалах науково-практичних конференцій

Кількість, обсяг та зміст друкованих праць відповідають вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук і надають авторові право публічного захисту дисертації.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації. Дисертаційна робота “Реалізація публічного управління в умовах інституційних змін” виконано на високому науково-теоретичному рівні. Водночас, оскільки окремі його положення є дискусійними, що пов’язано з визначенням дисертантом власної позиції окремих досліджуваних проблем, слід зробити певні уточнення, застереження та рекомендації з метою дальшого вдосконалення досліджуваної проблематики.

1. У контексті здійснення даного дослідження автору доцільно було б окрему увагу приділити аналізу методології реформування у сфері публічного управління, акцентуючи при цьому увагу на необхідності оновлення інституційного середовища державного управління.

2. Досліджуючи особливості реалізації публічного управління в умовах інституційних змін, автору доцільно було б вказати на показники

результативності його функціонування у сучасних умовах суспільного розвитку.

3. Потребує також розширення запропонована автором класифікація параметрів інституційних змін, що тим самим дозволило б сформувати технологічну цілісність даної дисертаційної роботи.

4. Доцільно було б також показати відмінність між публічним, державним та соціальним управлінням з урахуванням дослідницької багатоаспектності розуміння даного предметного контексту та його розгортання в умовах дії відповідних інституційних факторів.

У той же час слід відзначити, що зазначені дискусійні положення дисертації жодною мірою не знижують загальної наукової і практичної цінності дослідження і не впливають на позитивну оцінку дисертації Козака Івана Павловича.

Загальний висновок про відповідність роботи встановленим вимогам. Дисертаційна робота Козака Івана Павловича на тему “Реалізація публічного управління в умовах інституційних змін” виконана на високому теоретичному рівні, є самостійною, завершеною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують складне, багатоаспектне й актуальне для теорії та практики державного управління наукове завдання щодо розроблення авторського підходу до обґрунтування теоретико-методологічних засад реалізації публічного управління в умовах інституційних змін. Зміст дисертаційної роботи в загальному вигляді відповідає обраній темі, забезпечує досягнення поставленої мети і вирішення задач дослідження. Оформлення дисертації та автореферату відповідає вимогам нормативних документів МОН України, які встановлені для відповідного типу кваліфікаційних робіт.

Таким чином, за формальними та змістовими ознаками виконана дисертація відповідає вимогам п.п. 9, 11 “Порядку присудження наукових ступенів”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор, Козак Іван Павлович, заслуговує на

присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління.

Офіційний опонент:

Директор Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, кандидат наук з державного управління.

М.В.Канавець